

[Gunner Baunsgaard.]

Det viser også, at nye tanker både om skolegang og integration kan føres ind i debatten, og som nævnt er det en af vejene til at nedbryde nogle indgroede skel i befolkningens tankegang.

På ét område har åndssvageforsorgen vist, at planlægning har betydning. Jeg tænker her på „de grønne skoler“, som ved rigtig planlægning og rationalisering på dette tidspunkt blev rejst i årene 1964-70. Her var et område, hvor det lykkedes.

Selvfølger er der da også rundt omkring i institutionerne sket rigtige og gode udbygninger på skoleområdet. Det er sikkert ikke nok, men så må vi efter denne debat tage tingene op. Samfundets velfærd må også gælde for vore åndssvage medmennesker, og det er også et område, der ikke i disse dage er beskåret trods megen sparesnak. Jeg er klar over, at der er brug for træningsskoler, men skulle vi f. eks. ind i en prioritering, vil jeg for klienternes skyld håbe, at afskaffelsen af 20 sengs stuerne var noget af det, der stod først for.

Jeg nævnte særtrykket af Ugeskrift for Læger og vil gerne kommentere dette endnu en gang. Socialreform og perspektivplanlægning nødvendiggør en forskning med et samfundsorienteret sigte, og det er i høj grad nødvendigt, at der foretages en række behovsanalyser. Der kan heller ikke være tvivl om, at socialstyrelsens virksomhed på alle områder også må analyseres, men i skriftet behandles lægearbejdet med åndssvage patienter og åndssvageforsorgens tilpasning til det estrengede system.

Jeg kan ikke være i tvivl om, at der er problemer her, der er ført frem af specialister på området, men jeg håber, at en del af de afdelinger, der her er tale om, allerede er etableret, måske ikke som skitseret, men alligevel. Når der tales om korttidsafdelinger, langtidsskoleafdelinger, socialpædagogiske afdelinger aner man allerede perspektiverne. Til 300.000-400.000 indbyggere foreslås en lægestab på 22, og hver læge trækker ca. 10 medarbejdere med. Jeg er vældig glad for, at vi har dygtige læger, og jeg forstår også, at de ønsker det allerbedste for deres patienter, men jeg er bare bange for, at specialisterne her er gået lidt for langt, ikke bare på dette, men også på andre områder, for vi kan opbygge et apparat, der er vældig funk-

tionsdygtigt, men vi kan også opbygge et apparat, som bruger så store økonomiske ressourcer både apparatmæssigt og personalemæssigt, at der ikke bliver mulighed for at støtte det arbejde uden for sygehuse og institutioner, som for mig står som noget meget, meget væsentligt.

Jeg kan være helt enig i den målsætning, der er opstillet, at åndssvage personer snarest muligt sikres del i samfundets velfærdsmuligheder og opnår ligestilling med andre samfundsgrupper.

I planlægningen må vurderes forskellige muligheder, og jeg pointerer igen mulighederne for større hjælp til hjemmene, også fordi jeg har bemærket, at man i Sverige har fundet frem til, at måske kun 15 pct. af de åndssvage har nødig at være på institution.

Skulle jeg her nævne institutioners indretning, kan de åndssvages behov ikke stå helt klart for arkitekter, hvis ikke de har oplevet det miljø, som disse skal bo i.

Der er et vældigt behov for at vide noget mere både om de åndssvages stilling og om, hvad de har behov for. Der er brug for analyser og forskning, som jeg har nævnt. Vi ved, at der er ca. 22.000 registrerede åndssvage, og vi ved også, at knap 10.000 findes på vore institutioner, men der findes yderligere en hel del uregistrerede og en mængde grænsetilfælde af åndssvage. Det er sikkert, at kun en lille del af befolkningen har kendskab til, hvad det vil sige at have en åndssvag i familien, og det er nok i det hele taget åndssvageforsorgens svaghed, at mange kender for lidt til den.

Når en stor del af arbejdet decentraliseres, må der gøres noget for at få lokale folk minded for at gå ind i arbejdet og også gå foran. Skal vi den kritik til livs, som berettiget eller uberettiget forekommer omkring åndssvageforsorgen og dens institutioner, skal der oplysning og atter oplysning til, og måske var det her en opgave for forældreforeningerne at gå foran og måske skaffe midler hertil på en eller anden måde.

Vi er nået et stykke hen ad vejen på flere områder, det gælder også det pædagogiske arbejde. Der kunne være ting, der skulle ses på, måske også omkring „de grønne skoler“, og vi er klar over, at træningsskolerne har stor værdi, men vi er på vej, og noget kan rettes.